

HÉTFŐI NAPLÓ

Megjelenik minden hétfőn reggel. Előfizetési díj: egy évre 10000 K, félévre 5000 K. Jugszóláviában: egy példány ára 4 dinár

POLITIKAI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ELEK HUGÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. Rökk Szilárd utca 3. szám. Telefon: József 8-96. Vasárnap este József 62-35 és 71-15

A képviselők és a büntetőjog

Írta: RUPERT REZSŐ
nemzetgyűlési képviselő

Az ingyerszavazás ügye aktuálisá tette a képviselői megvesztegethetőség kérdését is. Nagy Emil igazságügyminiszter, akinek lelke — úgy látszik — nagyon érzékeny erkölcsi szempontok iránt, sietve megragadta az alkalmat, hogy ez ellen is orvoslást keresen büntetőjogi szabályozás formájában. Nézetem szerint ez az elhatározás elhamarkodott. Mert amily mértékben szükség van arra, hogy a képviselők függetlensége még erkölcsi szempontból is megóvassék, ép oly mértékben veszélyeztetné ezt a tervezett büntetőjogi rendezést. A képviselőt is, mint a többi polgárt, egyéni érdekszal fűzi az élethez. Ügyeinek adminisztrációja közben gyakran jut érintkezésbe gazdasági érdekekkel; gyakran kell neki különféle üzleti ügyeket is lebonyolítania. Mi sem könnyebb, mint egy-egy esetben ezíán bármely ténykedését úgy beállítani, hogy képviselői minőségét értékesítette. Minden képviselő körül ott settenkedik a politika és tudjuk, hogy a politika nem változatos az eszközökben és nem óvatossá a meggyanúsításokban. Az törvényhatéknak, hogy bármely képviselő, bármily vonatkozásban jutna érintkezésbe üzleti érdekekkel, rögtön meggyanúsítanak és megvesztegetést kiabálnának rá. Ezen a réven a hatalom is minduntalan üldözőbe vehetné s a vége az lenne, hogy szabad mozgásában korlátozná egyéni aggodás. Állandó terror feszélyezné.

Mindamellett helyes Nagy Emil alappondolata, hogy a képviselői függetlenséget erkölcsi tekintetben is végleg biztosítani kell. Gondoskodni kell arról, hogy a képviselői kénytelen legyen magas közjogi állásban az erkölcsi szempontjait is a legkényesebben értékelni és érzékelni.

Ehez a helyes célhoz azonban más tonon lehet eljutni, mint ezt az igazságügyminiszter elgondolja.

A nemzet képviselőinek és az egyes képviselőknek erkölcsi integritását csak egyetlen egy valami biztosíthatja, az, ha minden megmoccanásukban a népakaratától függenek.

Híába volna minden más erőszakos intézkedés. Lehetnének a képviselők panamisták. Ha újból való megválasztásuk nem csupán csak polgártársaik akaratától függ, akárhányszor újra képviselőkké választatják őket az a hatalom, amelynek tetszésétől a mandátumok betöltése függ. Sőt a hatalomnak módjában volna mindig az is, hogy a neki kedves törvényhozókat megvédje a büntető üldözéstől is, a többieket pedig ártatlanul meghurcoltassa ügyészei által.

Egyetlen egy panacea van: a demokratikus választójog és a választás tisztaságának biztosítása.

Ily választási rend mellett vigyázni fognak a képviselők, hogy tisztességesek maradjanak és mindenkor csak a köz érdekéért harcoljanak. Nincsen jobb bíró, mint

a polgártársak törvénytiszke, amely elé lustrumként oda kell állania a képviselőnek, ha kedves, ha nem kedves a hatalomnak. Ha így lesz, vigyázni fog minden képviselő, hogy mikor időnként odaáll a választóközönség ítélőszéke elé, nyugodt lelkiismerettel állhasson oda

és felmentését remélhesse.

Ha a demokratikus és tiszta választások rendszere meg nem alkotatik, akkor pedig hiába hoznak bármilyen szigorú törvényeket, a korrupciót lehetetlené tenni nem fogják.

40.000 feljelentés az Árvizsgáló Bizottság előtt

A kormány drákói szigorral jár el — Veszélyben a nyári szünet — Változások előtt a Bethlen kabinetje

Most, hogy a nemzetgyűlés megszavazta az indennitási törvényjavaslatot és ezzel kapcsolatban visszamenőleges hatállyal az árdrágító vétségek újabb büntetés alá esnek, a kormány elhatározta, hogy a leg súlyosabb büntetéseket fogja az ilyen ügyekben alkalmazni. Erre az elhatározásra az a tény készítette a kormányt, hogy

az Árvizsgáló Bizottságnak több mint negyvenezer feljelentést adtak be különböző cégek és vendéglők ellen árdrágítás címén.

A kormány, értesülésünk szerint, teljesen érthetően tartja, hogy most, amikor a korona már hetek óta stabil, az árdremlkedés nem, hogy nem áll meg, de állandóan ugrrászerien halad tovább. A legutolsó minisztertanácson szóba került ez a kérdés és

a kormány újra leszögezte magát Kállay Tibor pénzügyi koncepciója mellett.

amely, mint ismeretes, a deflációk elmélet alapján áll és minden eszközzel, így elsősorban a kivétel fokozásával állandósítani, sőt emelni kívánja a korona értékét. Ezek alapján most már érthető, hogy nagy megdöbbenéssel vették tudomásul, hogy 40.000 feljelentés felelt az Árvizsgáló bizottság előtt. Mivel az indennitási törvény megszavazása újabb módot ad arra, hogy ezeket a vétségeket megtorolják és pedig mint jelöltük, visszamenőleg,

utasították az Árvizsgáló Bizottságot, hogy minden egyes indokolt esetben könnyűtellen szigorral járjon el.

Mint ismeretes, a kormány nem tudta érvényre juttatni azt a szándékát, hogy a nyári szünetet már ezen a héten megkezdje és így kénytelen volt a kopenhágai interparlamentáris konferencia idejére egyhetes szünetet tartani. Ennek az volt a főoka, hogy az ötven távollévő, nagyrészt kormánypárti képviselőt, teljesen megbízható párttagokat helyettesíteni nem tudták és így könnyen megőrihetett volna, hogy a kormány valamelyik javaslatát, így elsősorban a még teltő alá nem jutott adóvalorizációs javaslatot, a nemzetgyűlésen leszavazzák. Erre annál is inkább megvolt a lehetőség, mert a kizsáradnak nem szívesen vették ezt a javaslatot és az eddigi szavazásoknál is távolították tőlük.

Már most előtérbe került az a kérdés is, hogy egyáltalában nem lesz hosszabb szü-

nete a nemzetgyűlésnek és pedig azért, mert a fajvédők a földbírtok-reform novellának letárgyalását követelik

és így irányvonalakat folytatnak is a kizsáradt képviselőkkel. Az utóbbiakban mutatkozott is némi hajlandóság ezt a falura nézve oly fontos kérdést tisztázni, de értesülésünk szerint Nagyattái Szabó István földművelésügyi miniszter közbejárására egyelőre nem exponáltak magukat a földreformmellett. A földművelésügyi miniszternek legfőbb érve az volt, hogy az egész ügy csak taktikai kérdés a fajvédők részéről, akik így akarják magukat megerősíteni. Különben is azért, hogy a novella szövege nyilvánosságra juttott, nagyon sok aggodalom már elszórt.

Egészén jól informált körülbelül azt az értesülést nyertük, hogy

a kormány összetételében rövidesen változás fog beállni.

Az utóbbi napok eseménye alatt, illetőleg a kedvezményes részvényügy tárgyalásakor Nagy Emil igazságügyminiszter sok tekintetben egyéni és személyes szempontból ítélte meg a kérdést és ez a véleménye, nem minden tekintetben fedte a kormány többi tagjainak álláspontját.

Itt elsősorban arra a pontra kell gondolni, amelyben az igazságügyminiszter a pénzügyminiszter politikáját súlyosan ellátte.

Ezek az elvi ellentétek azóta sem csiszolódtak le és mint értesülünk, rövidesen azzal az eredménnyel fognak járni, hogy Nagy Emil kiválik a kabinetből. Erre nézve a formát ugyan még nem találták meg, de úgy vélik tudni egyes kormánypárti körök, hogy a nagy nyári szünet alatt, amennyiben úgynt a politikai események lehetővé tesznek, ez a kiválás meg fog történni.

Véres zavargások Németországban

35 halott, 100 sebesült — Kísérlet általános sztrájkra — A munkások fegyveresen revolváltak burgonyát

Berlin, augusztus 12.

A hadsereg vezetői biztosították a kormányt, hogy a legteljesebb mértékben számíthat a katonaságra.

Minden forradalomra szító vörös kísérletet el fognak nyomni és a csapatok támogatják a kormányt a mostani válságban, valamint támogatni fogják azt a kormányt is, amely esetleg a Cunc-kormányt felváltaná.

A birodalomban tegnap többhelyütt véres zavargások voltak. Az összetűzéseknek harmincöt halottjuk

és mintegy száz sebesültjük volt. Hamburg, Ratibor, Crefeld és Drezda városából jelentettek nagyobb forrongást.

de a katonaságnak és a rendőrségnek mindenütt sikerült a zavargásokat elnyomni.

A helyzet Crefeldben volt a legkomolyabb, ahol az ucai véres csatározásokban

17 ember meghalt

és 50 ember megsebesült. Aachen vidékén a gazdák 11 munkást öltek meg az utakon. A munkások erőszakkal akartak maguknak burgonyát szerezni a gazdáktól.

A városi munkásság fegyverrel akar támadni azokra a birtokosokra, akik terményeiket visszatartják és nem boesátják a piacra.

Berlin, augusztus 12.

A tegnapi nap országsszerte nyugodtabban telt el, mint várták.

Számgaz helyen voltak komunisták zavargások, a szakszervezetek parancsával szembelyleződé sztrájk felhívása és egyéb rendellenések, de ezek lokális természetűek maradtak

Két fiú tragédiája a vízegödörben

Valószínűleg ellepett kútba fulladtak bele

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Az új Szent János kórházal szemben a Zúgligeti úton, a lebontott Draschke-téglagyár helyén nagy, vízzel töltödő van, amelyikben a környék gyermekei naphosszat fürödni szoktak. Tegnap este felé négy 15-16 éves inasgyerek lubikolt mindössze a néhány négyzetméter területű vízegödörben.

A fiúk közül kettő, a tizenöt éves Holcz György és a tizenhat éves Handler Ferenc egyszerre jóváeszelni kezdett a vízben. A többiek eleinte tréfára vették, csak akkor látták, hogy valami komoly dolog történt, mikor észrevették, hogy a két fiú fuldokolni kezd. Erre ők is segítségért kiáltottak. A közelből csakhamar ösztönözödték az emberek és segítségére siettek a már almerült két fiúnak. Mire kihúzták őket már mindkettő halott volt.

A főkapitányságról azonnal bizottság szállt ki a helyszínre és megkezdte a nyomozást a szorongatás körülményeinek megállapítására. A bizottság munkáján rögtön szembe ötlött, hogy a vízegödör olyan kicsi, hogy szinte elképzelhetetlen, miként fulladhatott abba egyszerre a két fiú. Legvalószínűbb az a feltételezés, hogy a vízegödör régi, nyitott kútát lepett el, a két fiú valahogy a kútba jutott és nem tudtak kivergődni belőle. A gödörben való fürdést a rendőrség egyelőre tiltotta és a nyomozást folytatja.

A ságrebi „Balkán Bank A. G. Zagreb” fizetésképtelensége alkalmából felmerült tendenciós hírekkel szemben eszennel kijelentjük, hogy alulirott

BALKÁN BANK RT. BUDAPEST

a ságrebi Balkán Bank-kal soha semmiféle összeköttetésben nem állott.

A ságrebi Balkán Bank csak egy évvel ezelőtt alakult, míg alulirott bank már harmadéve működik és a ságrebi „Slavenska Banka” közreműködésével alapították, mely utóbbi bank egyike a logóelőkébb virágzó Jugoszláv pénzintézeteknek.

Balkán Bank Részvénytársaság
Budapest, IV., Váci-utca 35.

Menjünk az Angol Parkba!

A Grál-legenda

Írta: GAÁL ANDOR

Három év után, három gyöttrődő és nyugtalan év után most találkozunk először. A fiú befelé bandukolt az Andrássy-úton, a Liget felől. Az asszony pedig, Cserty Flóri, szembejött vele a tavasi napfényben. Csak jött szemben, bizsák és felszegett fejtel, ahogy szokta, könnyű szürke tavasi kosztumban, nyugodtan, biztos járással. Mintha nem lett volna három év, mintha nem lett volna három év mögöttük, három év riadt és kapkodó felejtleniákkal, három üres és könnyes év, amióta rozskette kerülték egymást. És most itt jött szembe...

— Jó napot, — mondta egyszerűen — ha már találkozunk...
Kézét otfelejtette a fűnél. Így álltak egy pillanattig. Nézték egymást agazdító szemekkel, mint két lázbeteg és az összehúzódt kezeken keresztül könnyű remegés, elrúlltál.
— Flóri... — mondta a fiú csak úgy bele a levegőbe, mint aki delirál és a szavak maguktól röpögnének el a szájáról — Flóri... Maga az, Flóri...

Megszűnt a halálraitélt Liszt Ferenc kávéház

Hogy kezelik az italméresi engedélyt? — Közel százezer veszített az állam az engedély megtagadásával

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Az Andrássy-út felső végén huszonegy év óta áll fenn a Liszt Ferenc kávéház. Művészek, politikusok látogatták hajdanában, aztán az Andrássy-út közönsége ültét tanátt benne. Most azonban elnévelenedett, vendég csak ritkán kereste fel, az utóbbi napokban pedig már agomizálni kezdett. Tegnap este aztán minden feltűnés nélkül bezárta az ajtóit. A tulajdonos, Haupt Hermann fehér lapot ragasztott a bejáró ablakára. Minden kommentár nélküli egyszerűen bejelentette, hogy a kávéház a más nappal megszűnt.

A Liszt Ferenc kávéház megszűnése nem a fokozódó drámaság következménye. Láthatatlan erők mozgatta külső körülmények valósággal arra kényszerítették a tulajdonost, hogy lassu apozinálással önmaga szüntesse be kávéháza üzemét. Haupt Hermann a háború alatt egyik osztrák miniszteriumnak volt az őlémezési szállítója. A forradalom kitörése előtt minden vagyontól borba fektette, a forradalom alatt pedig a bor ára negyedrész esett s így vállalkozása csaknem egész vagyontól fosztesztet. Megmaradt pénzén akkor öccse, Haupt Ignác révén bérletet kötött a Liszt Ferenc kávéházra. 1919 novemberében, a kommün bukása után nyolc nappal a szerződés Haupt Hermann s a ház tulajdonos, Wodianer Artur örökösai között létre is jött. Haupt négy évre bérletre a Liszt Ferenc kávéházat, amelynek italméresi engedélyre az idevonatkozó kereskedelmi törvény értelmében az előbbi tulajdonosról automatikusan Haupt Hermannra szállt mindaddig, amíg az új bérlo saját nevére nem kéri az italméresi jog megadását. Haupt azonban be is adta kérvényét a budapesti pénzügyigazgatósághoz, ahonnan hosszabb ideig semmiféle választ nem kapott. Közben a kávéház új bérloje az egész Andrássy-uti bérházat bérbe vette s az első emeletet a Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesületének hat évre ó is bérbeadta. 1920-ban a Terézvárosi Keresztény Kaszinó az első emelet felől elrekriváltatta a Kereskedők Egyesületétől, Haupt Hermann pedig arra akarta rábírt, hogy a Kaszinó házbeszerződését írja alá. A kávé s a rekriválás utján bérloje vált. A terézvárosiakkal nem volt hajlandó egyezséget kötni, mire néhány nap múlva egy pénzügyőr jelent meg a kávéházban, aki Hauptot az italmérés beállítására szólította fel.

Haupt hírvakozott elődje engedélyére, aki 18 évig bérletre a kávéházat s ez alatt korlátlán italméresi joggal rendelkezett.

Közben a kávést sajtódrágitásért 10.000 korona pénzbüntetésre ítélték. Ezen a címen a pénzügyigazgatóság elutasította

Haupt kérését. A kávé ekkor a feleségre nevére körle az italméresi engedély megadását. Erthetetlen okból a pénzügyigazgatóság újra elzárkózott Haupt kérésének teljesítése elől, mert a rendőrség a kávé év óta fennálló kávéházat nem tartotta italmérésre alkalmasnak, az orvosi vizsgálat pedig a kávé állapozását egészségi szempontból kifogásolta.

Haupt Hermann a Liszt Ferenc kávéházat minden áron fenn akarta tartani, áldozatot nem kimélt és két évvel ezelőtt 60.000 szokolót fordított a helyiség átalakítására. Most már a rendőrség sem gáncoskodott, a pénzügyi sajtó pedig véleményezte Haupt kérését, amely ebben az esetben már üzletereveletoje, Adler Simon nevére volt kállitva. A pénzügyigazgatóság ismét elutasította Haupt Hermann, végzést azonban arról a mai napig sem adott. Közben pedig a Keresztény Kaszinó valósággal terrorizálta a kávést a házbeszerződés aláírására. Haupt nem engedett, a rekriváltokkal nem tárgyal, egy napon azonban három főtalembert jelent meg a kávéházban és a kávést megfenyegette:

— Zsidó, ha nem írod alá a szerződést, sohasem kapsz italméresi engedélyt!

Haupt ekkor a miniszteriumhoz fordult. El is ért annyit, hogy az ügy iratait felkérte a pénzügyminiszteriumba. Itt aztán kiderült, hogy Haupt azért nem kaphat italméresi engedélyt, mert a miniszterium egy korlonsa a következő határozatot vezette rá a kávéskérvényére:

„A Liszt Ferenc-kávéház italméresi engedélyét fentartom magamnak.

Haupt Hermann ezért nem kapta meg négy éven át az italméresi engedélyt. Az állam pedig négy év óta havonta egymillió korona fényüzési adótól és 200-300.000 K forgalmi adóttól esett el.

A kávé pedig lassan minden vagyontól beelőtte üzembe tartatásába. Most azonban vagyona romjain kénytelen volt a kávéházat becsukni.

Közel százezer veszített az állam az italméresi engedély megtagadásá miatt. Az első emeletet most már a Terézvárosi Keresztény Kaszinó egészen a birtokába veheti!...

Fiatalkorú betörők a rendőrségen

Hogyan szállik el a pesti fiú

Ványadtékpi inasgyerekek, a pesti aszfalt szülőitei, mint a megriadt báránok, félnélen bujnák össze a detektívzsoba homályos szögletében. Négyen vannak. Az éjszaka fogták el őket a detektívek egy dobuccai zngkávémérésben. Beföréres lopást követtek el. Üzletszerűen, állandóan előre kidolgozott haditerv alapján fosztoztatták és egyik sem idősebb tizenyole évnel.

Most nagyon félnek. Kétségbeesett szorongással néznek egymásra, a detektívekre, érzik, hogy nem tagadhatsz, azony igyekeznek, hogy száználmat keltsenek maguk iránt. Pedig szegényeknek nem is igen kell fáradozniuk. Az eset maga szárazon, minden kommentár nélkül belevilágít a mélységbe és úgy tünteti fel a fiatal büncösöket, ami a valóság. Szánandó áldozattal a nagyváros bűnell, csábitással, álga-valóirálval és álszégnyell telttett levegőjének.

A főtettes a Feri. Két éve tanom egy előkelő belvárosi divatórucógnél. Apja kárpitossegéd, hét gyermek apja. Ferinek minden keresetét haza kellett adnia, hogy a családon könnytessen. Sohasem volt egy krajcárja sem. A tanoncskólában ismerkedett meg Bélával. Egy más mellett ült. Belának volt penze. Gyakra hívta magával Ferit moziba, kávémérésbe. Ferinek nem volt penze, de Béla csakhamar kioktatta, hogy lehet pénzt szerezni. Ó is úgy él. Nincs olyan üzlet, — mondotta — ahonnan ne lehetne valami árut észrevélenül elvinni. Csak egy kis bátorság, egy kis ügyesség kell.

A becsületre kárpitossegéd fia, akárhogy csábitotta is a mozi, ellentállt egy ideig. Ellentállt addig, míg a többiek gyunyolni és csafolni kezdtek, hogy gyával, mert nem mer lopni. Ekkor megfört. A gyávaság vádját nem tűrhette, meg kellett mítatnia, hogy ó is van olyan legény, mint a Béla. Eleinte egy-egy selyeminget, nyakkendődt dngott a kabátja alá, mikor kijött az üzlethől és átadta Jenőnek, aki félóra múlva már visszatért a Mártontócai orgzarda pénzével.

A negyedik, fiú, az Antal, az szervezte meg a betörőtársaságot. Lágy viaszokot adott át Ferinek és megtanította, hogyan kell kulcslenyomatot csinálni. Az esti záraskort az udvar felőli ajtó kulcsát észrevé-

talált... Anyi nő van...

— A fu ránézett, elkinzöttán és megverten:

— Keresem más orvosságot is... kerestem. Nőket is... Mindegyikhez úgy közeledtem, mint valami nagy titokhoz, amely mögött talán boldogság rejtezik... Sokan voltak... De csak testük volt és a testükön túl semmi... Aztán, tudja, a nőt nem lehet keresni, rájöhet. A nő a szent Grál-edény, csak megtalálni lehet a kiválasztottat lovagnak, de csak a kiválasztottnak és csak megtalálni... Keresni olyan hitábalvó...

Egy pillanattig esnd volt, aztán a fu hozzátette mosolygó, kinlódva haradó emizással:

— Különbön lehet, hogy csak legenda ez is... mint a Grál-legendája.

Flórinak könnyes lett a szeme. Ismerte a fiút és tudta, hogy ilyenkor szenved a lojogóban, ilyenkor, mikor mosolyog.

— Szegény, — buggyant ki a száján félhalkán, önkéntelenül.

A fiúnak megvonaglott az ajka keserű finorral.

— Ne sajnáljon, — mondta erőszakolt közönyvel — azért elég változatos, elég érdekes az életem... Tudom, hogy a Grál csak megtalálni lehet, de úgy tesz, mintha nem tudnám: kerestem. Minden nő, aki utamba kerül, kereszt-kérelt katonát: nem te vagy! nem

A fiuban fellört a dac.

— Iszom, — mondta egy kicsit kapkodve a lélekezetet. Iszom. Sokat, mindig. Delben kezdem, mikor felébredek hajnalban hagyom abba, mikor ráshunok az ágyamra... Jó inni: kéjes és borzongató és megnyugvástó ital. Az első poharnál még szenvedek, jobban mint józanan, intenzívebben érzem az érzéseimet; ami fáj, még jobban fáj... De csak az első poharnál. Aztán lassanként rám száll a megnyugvás, mint egy puha takaró, amely eltakarja az életem...

— Borzasztó ez, — remült el Flóri — borzasztó... ez maga még monteni tudja ezt a száonyúséget... Hát minek ezt? Mi az egyáltalán?

A fiú elémzett a házak teteje felé, bizonytalan, tévova pillantással.

— Orvosság, — mondta csendesen.

Az asszony egyszerre megértette. Nagy, forró részvét öntötte el belül és úgy érezte, hogy valamivel meg kellene vigasztalnia ezt a szegényt, vergődő fiút, aki belezerette az egész életét egyetlen nagy szerelembe, három év előtt... Ezt a három évt is most látta csak valójában, a másik szemével és megboradt tőle. Ó is szenvedett, ó is nagyon sokat szenvedett, de az élet-akrára erősebb volt, rugalmasabb, keményebb, mint a fiájalom.

— Kis csaci fiú, — mondta mosolyt erőltető — hátt más orvosságot nem

— Abogy kimondta a nevet, az asszony aródt elfutotta valami könnyű pirosság. Elhuzta a kezét.

— Most varában vagyok, — vallotta restelkedve — nem tudok hirtelenében mit mondani magának... Három éve, hogy nem láttam...

— Három éve... — ismételte a fiú is, mint egy élettelen gépezet, tudat híján. Szinte észre sem vette, hogy már meggy az asszonnyal, összeszokottan, mint valamikor, három év előtt.

Egy ideig szótlánul mentek egymás mellett.

— Rossz színben van — jegyezte meg hirtelen Flóri egy oldalpillantással.

— Megfogyott. Éjszanzák?

— Néha, ritkán, — mondta a fiú bizonytalanul. Nem merne bevallani, hogy nappal csak véletlenül vetődik az utcára, már egészen éjszaka él. Már három éve.

Az asszony összehuzta a szemöldökét.

— Azt hallottam, hogy nagyon rendetlenül él... Nem törődik magával.

A fiú nem felelt. Leszegett fővel ment az asszony mellett. Mit lehetett erro válaszonni? Mondja neki, hogy miatta van ez mind, mondja, hogy három év előtt eltört az élete, mint egy finom porcelán, amelyet a földre ejtettek! Mondja! Minek?

Az asszony megint kipirult és anyás szemrényáissal hozzátette:

— Iszik...

Statisztáltam a Három Gráciában...

lentül a balmarkában tartott viaszba jó erősen belenyomta, vizgázott, hogy a lenyomat épen maradjon és átadta Antalnak. Másnapra készen volt az állkúros.

Gyakran előfordult, hogy egy-egy háliba, mulatságba készülő ficsur az utolsó percben vette észre, hogy hiányzik valamije és üzletzárás, sőt kapuzárás után is a cégfőnökhöz fordult, hogy kemény ingre, nyakkendőre, kesztyűre vagy egyéb ilyenre van szüksége. Ilyenkor vagy a főnök, vagy egyik alkalmazott az udvari ajtón át bement az üzletbe és elvitte a gavalélnak a kért holmit.

A négy fiu erre alapította az üzletet. A házmaster ismerté Ferit, sohasem gyanakodott, mikor üzletzárás után a fiu visszatért, kulcsal kinyitotta az ajtót, csomagokkal megrakva távozott és utána gondosan ismét bezárta az ajtót. A kapu előtt vártak a társak. Együtt mentek a Márton-utcaiba az orgazdához, onnan egycsésen moziba, utána pedig a kávémerésbe billárdozni.

A lopást az üzletben eleinte nem vették észre. Feri mindjobban vakmerő lett. Végül már kéziköcsin szállították a lopott holmit. Rövid néhány hét alatt több millió értékű áru tűnt el az üzletből. Ez már nem maradholt észrevétel. Főjelentés és a detektívek huszonegy óra alatt elfogták a tetteseket.

A fiuk bünbánó könnyeket hullatva vallanak. Mindegyik ugyanugy vetemedett bűnre, mint a Feri. Mindegyiknek ugyanaz a története. Mindegyiket más csábította a moziba, kávémerésbe és valamennyien egymást csábították.

A rendőri sajtóiroda is megemlékezett az esetről: A rendőrség letartóztatott négy fiatalkoru kereskedőtanoncot, akik állkúrosal behatolva többmillió értékű fehérmémet lopnak el.

Hirdetjük és listázzuk a cheb legmagasabb árú: **aranytér, brilliánsár** az árszert 80-100 koronáig, hamisfogakért 1000 koronáig: GELLERTI FESZVÉREK Bővös uca

Mielőtt bármilyen **ingatlant venni vagy eladni** szándékozza, saját érdekében el ne mulassza a belvárosi legelőkelőbb ingatlanforgalmi irodáját **"FUNDUS"** INGATLANÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALATOT V, József-tér 13. (Püld-utca sarok) felkeresni. Telefonon 126-34

te vagy?... Előre tudom, hogy hiábavaló, tudom, hogy nem ő az, de azért keresem. Mert ez is a szórakozás... Enzel is telik az idő... És mulik az élet... Megint esőnd lett. Szótlanul, magukba-süppedve lépkedtek egymás mellett. Az Andrássy-ut elején az asszony megállott egy kapu előtt, a fiu is megtorpant ráismert a házra.

— Itthon vagyok — mondta az asszony. — A fiu torkát fogtógatta a kesztyűsége. — Már várja a férjét — kérte kegyetlen önkínzással. — Igen, ilyenkor már otthon szokott lenni — felelte az asszony és lehajította a fejét. — És türelmetlen! — folytatta a fiu kíméletlenül. — Türelmetlen... — Nagyon szerezte magát! — Nagyon szeret... — És maga... holdog!

Főri nem felett. Kezet nyugított, gyorsan elfordult és szinte futva tűnt el a kapu homályos mélyében. — A fiu ott állott egy helyben, a ház előtt, mozdulatlanul és meredten nézett utána. Aztán gondolkodni próbált, de nem jutott eszébe semmi. Az asszony vonalát még ott látogatta a szemében és ottól vak lett a nézése. — Végünk van, — mondta magában gépiesen — végünk van mind a két-tónknak...

Jódság, drukk és lámpaláz — most már tudom, mit jelent!... Pedig csak a szezon vittem ki a színpadról!...

A dolog így történt: Mély tüzben csillogtak a lámpák és az Andrássy úton lüktetett az esti élet. Kovály autók ismeretlen népet röpítették át az Oktogonon, trappoló gumirádk elegánsan suhantak el a fák alatt. Jókodv, szines, nagy sokaság sietett a színház elé, a Három Grácia faradhatatlanul szívta magába élvezni vágó közönséget.

A két kezem zsebreavágyva ácsorgottam a három Grácián!... Tekintetem a hely-árakra esett. Szomorú látvány. A legelőkelőbb szék előtt is ezres számú díszelő, nekem kétszázhatvan koronám van, legfeljebb csak az egyik Gráciára elegendő. Hirtelen átvillant az agyamon valami: **Hátba statisztálnék?** És már repeső lélekkel kerestem azt a bizonyos kis kaput, amely nyomrészben diadalnál állta hős walesi bárdok adáz rohamát.

Az öltözőben

Hidvégvárral léptem a folyosóra s mint az előttem siető ifju óriások, én is "előunt" arecal kocogtam előre. Alig haladtam el a portás kis ablaka mellett, valaki utánam kiáltott. Ártatlanul néztem vissza: — Mit kérem? — Mit?... Azt, hogy ne menjen tovább.

— Csak odáig akartam menni!... Bonczos bácsi imádkozni kezdett: — Azt a kutyamindenségét! Hát ki itt a portás, maga-e vagy én?... A vitát azzal fejeztük be, hogy visszamentem az ablak és ott leültem. Bonczos bácsi bácsi dobogott még egy ideig, majd ismét felém fordult. — Hát kicsoda Ön? Kihuztam magam: — Mezőtúron Cyrano, Sárváron Romeo, Budabőrsőn II. József. Az öreg felvetti a fejét: — Színész?... — Színművész. — És mit akar! — Statisztálni... — Tessenék fölmenni az irodába. Szabolcs titkár ur ha engedélyt ad, akkor nem bánom.

Szabolcs titkár ur keménykötésű leány. Amilyen alacsony, éppen olyan

Megfordult és néptalan, kereséző képekkel megindult visszafelé. A tekintet elcsavargott a levegőben, de nem látott semmit. Egy cilindres öreg urba beléjükört.

— Bocsanás! — mondta szórakozottan és tovább ment. A cilindres csodálkozva nézett utána. Arra eszmélt, hogy egy utcakereszteszénél valaki megrántja a karját. Visszahőkent: hajszálya elérté egy hatalmas fekete auto rohant el az aszfalton. Izgatott szöke leányaro mosolygott zavartan feléje: — Ugy megjáradtem... Csaknem elgázolta...

A fiu szavakat keresgéli. — Most köszönni illenék... — mondta zavartan — igen, köszönöm... de nem tudom, érdemes volt-e... A leány ráncsot csodálkozva. — Talán jobb lett volna — morfondirozott (tovább félhangon a fiu — gyors és egyszerű... — Ostobaság! — mondta a leány és nevetett. — Elni szép... A legszebb... Mentek néhány lépést. A fiunak egy pillanatra a Grál-legenda jutott eszébe. Aztán eszedesen, kérőn megállott: — Taniteon meg élni... — Bizra csak rám, — mondta a leány és mérsékelt közben hozzáismült. És a fiu már tudta, hogy ez sem a szent Grál asszonya, de azért ment vele tovább a napütésbeu.

hatalmas a színház ügyeiben. Magas székon ül és hosszas vitára van szükség, amíg valamelyest megállgyul.

Bonczos bácsi felé már messziről lobogtattam a előndát. Az öreg azonban nem elégedett meg ezzel, hanem bevitt a szobájába, előkereste a szemüvegét s miután az **aldárs hitellességet** megállapította, szabadon engedett. Sietve mentem a színpadi feljáró felé. Ettől a pillanattól kezdve különös szibongás lepett rám. A kulisszák mögötti élet felém robbant, magába sodort s vitt, ragadtott három ónélelet, hőnyelmu óran át.

A társalgó a második emeleten van. Kőrystalányok, színívendékek járnak fel-ala, mind közvetlen, barátságos és jókedvű. Bent a társalgóban élénken folyik a társalgás. Szent íbismadárnak öltözött fiatal ballerina színívendékekkel évődik. Az íbismadárón sok a toll, de kevés a ruha. A növendékek appleruha. A növendék felém fordul. Megdöbben. Vissza akar huzódni, látom, menekülni szeretne. Késő, előre állok.

— Szervusz Dozsol!... hát te itt?... Dező jó barátom, fogalmazó az egyik miniszteriumban. Keserő mosollyal mondja: — Mindég ettől féltém. Éreztem, egyszer felismer valakit. Hát igen... estenként idejárak, tehetséget érzek, megkeresek ötvenezer koronát... de az Istenért, ne hogy valakinek szójj!... És te?...

Félreventam. — Tudod, a Három Gráciát látni szeretném, kétszáz koronából nem lehet. Gondoltam, statisztálni fogok. Csinálni valamit, lakáj, inas, akármí, csakhogy beültözhessem...

Nem mult el tíz perc és tervem sikerült. Az egyik beteg volt, titokban beugrottam helyette. Dező magával vitt a statiszták öltözőjébe.

Hosszu terem a harmadik emeleten. Köröpen ruhaállvány, oldait székek és asztalok. Minden asztal előtt üvöltő, meztelen kanibálok. Ének, fitty, láma és nevetés. Elies hang süvit át a terem:

— Ide néztek, a Francin hosszu alsónadrág van... Tudjátok, ki viseli azt?!

A balett-patkányok

Ismét nevetés. Francit körülveszik. Az előbbi hang:

— Fiuk, dobjuk ki Francit! Több hang: — Közös akarattal!... Kivétel!... — Ki a ripacsall!... Üssétek a hátát! Kitzusziólják. Ruhát kapok és öltözödni kezdek. Fehér harisnya, lakkező, térdnadrág, plasztron és zöld színű aranyujtásos kabát. Mintha csak rám szabták volna, minden talál. Utána arcfestés. Tudom, hogy kell. Láttam, a feleségem hogy csinálja. Nem veszik észre, hogy idegen vagyok. Csak otthonosan kell mozogni. Visszatértem a társalgóba. Partnerem, a másik inas, magyarázni kezd:

— Tudod, te a szezon lábát fogod meg, félívbem mész el a szezon előtt, felemled és kivisszük a Vendrey tata taposl. bemegyünk. Ötször, hatzör elmondotta, aztán megszoktam előze. Talán reggelig is elfolytatva volna. Itt mindenki tegeződik. Ruhám azt nyugta, kőzójük tartozom, ezért engem is tegeztek. — A társalgó lassan megelénkül. Színívendékek jönnek. Formásak, szépek, festettek. Elbolondoznak a fukkak. Kitárgy szemmel figyeltem. Keztem irigyelni statiszta-kollégáimat. Az egyik Tutankhamen hölgyön véletlenül rajta-felvettem a tekintetem. Eszreveszi, odajön és a vállamra támaszkodik. Kissé elpirultam. A lány szép volt, mélyen nézett és én még jobban elpirultam. Éreztem, a legszebb foglalkozás a statisztáké. Megszólt: — A szájad nem piros...

Szédülni kezdtem. Egyszer vagyok statisztai!... Ilyen szép leány... Dagnoi kezdtem... — Ha megcsókolod, piros lesz... Nevetett.

— És piros lett a szájam!... A folyosón bájos ballerina mosolygórám. **Művész Pini** báróné. Pár lépést táncol. Kezét csókolok. Utána a kedves **Thain Dolly** csicsereg. Reggelig elhallgatnám, de **Pintér Gizi** hátavág, ne állj olyan görbén. És mind a három né vendék hangosan felnevet.

Hirtelen kicsapódik az ajtó. Forgeteg módjára nyolc-tíz gyerekleány ront be s diadalmas kiáltással a kanapékhoz rohannak. Átbufencenek rajtuk s a következő pillanatban a falak mentén aszfalton és szezonot tárogast állnak. Ballerina növendékek. Itt patányoknak hívják. Bámulsat ügyességgel kézzállt csinálnak; de a felnöttek csakhamar ki-kergetik őket.

— A második felvonásban az én **Jelenésem** következik. Kezdek izgatott lenni. És ez az izgalom egyre jobban erőb vesz rajtam. Mi lesz, ha leejtem a szezon!... A taps felhangzik. Lámpák... közönség... zene... fény... pompal... Elkábít. Lehajlok és keresélni kezdek a

... és piros lett az ajkam

szelon lábai között. Nem tudom, mit akarok. Csak úgy érzem, hirtelen mondanom kell valamit, kikélni valamit, hogy En!... En!... En!... De Csillag bácsi, a felügyelő hangja észretérit:

— Mozorg!... mi lesz?... a fene... Nem tudom, hogy kerültem ki. Viharos veszekedés terített magamhoz. Szabolcs titkár ur valami drótk miatt az ügyével veszekedett. Citrom, az ügyed az önérvetett sörve grezte és ezt ki fejezte, de ekkor megjelent Kolnós. Bekilátott:

— Hogy lehet magának önérvete? Egy szót se halljak, ne beszéljen, mert maga csak egy közönséges citrom!... A másik sarokban Csillag bácsi ezüstös, kedves fény tünik fel. Egyik statisztával beszél: — Mondd flam, van pénz vacsorára?

A statiszta sóhajt s két szemé rátapad az öregúr jószágos arcára.

— Hát kiadom ma a fizetésed. Menj el flam a jelenésed után s egyél valamit! Megvallom, az ajkamat pirosra festé színívendékdől eltekinve, statisztáláson alatt Csillag bácsi impónát egyedül. És még a lakai. Biller Irén! A kulisszák mögött találkoztunk. Rám nézett. Szép szemé mosolygott. Megismerkedem — gondoltam. A színívendékek tegeztek, úgy gondoltam, Biller Irént is letegezhetem. Minden erőm inasruhamba vetve, előre álltam.

— Művésznő, ma... ezt akartam mondani, gyönyörű voltál, de az az utolsó rongos két hang a torkomban sorult. Most már magamom kellett. Sokáig kedvesen beszélgettünk. Aztán így folytattam:

— Mi már régóta ismerjük egymást. Nem én ókszik megismerlek, Kassán ú-ságról voltam!...

Biller Irén ömsolyodik. Fehér keze a homlokomhoz ér, azt hiszi, a statiszta haját igazítja meg. — Hogyne, hogyne, egészen jól emlékszem...

Most, hogy nincs már rajtam az inas ruhája, elárlom művésznő: sohasem voltam Kassán... Boeisszen meg érte, de én olyan szép volt akkor este, hogy egy kissé el akartam kárközni a mosolyáért.

— Ugy-e, nem haragszik?

Z. Szabó Béla

Hamisfogakat veszek! a ranyat, ezüstöt, müvét, nákat, brilliánt, akaszt, igyamasabb, Pritsch Vilmos órák, naplaron, iszt, fottókat, rász, naplaron 28. (Lövölde tér sarok) Új-vidék 1. sz. József uca

HIREK

A körüti koldus

Az Erzsébet-körút sarkán egy vak koldus áll.

Kopott katonaruhájában, szerényen, szótlan, megadással tördököl bele a járkelők részvételeibe. Körülötte zug, pesség az utca. A villamosok lármájában, a hullámzó néptömegek szívéjében úgy áll meghuzódva, elhagyott a sarkon, mint egy átvá, mozdulatlan bölcsekedője az elmult, viharos esztendőnek. Kérges tenyerében kopott kavicsokat tart, benne két-, tíz- és húszkoronás papírpénzek.

Itt áll dörögőnyelve, a mellén edemrendekkel, mint egy szimboluma valaminek, annál nagyon sokan látnak mind a két szemével. Most azok is vakok, ugyanúgy, mint ő.

Egy lejárulási hölgy megy el előtte. A kezében a kislánya keze. A pöttyömyi lánnya alig bír lépést tartani az anyjával. Okos arcocskája olyan, mint egy friss barack. Kíváncsian telintéget jobbra, balra.

A vak katonán megakad a szem. Ártatlan kis lenékek sokallan a vak ember szomorúságát. A mamája elmerül egy kirakat szemlélésében s ezáltal odaszalad a koldushoz. Megdül előtte s csöpp kezet rúztat s sapka peremére.

A vilglatlan katoná éri, hogy a sapka mozdul, azt hiszi, hogy pénzt dobta bele, gépiesen odanyúl s a keze találkozik a kicsi gyerekkézzel.

A kislány nem ijed meg, a kezét nem kapja vissza, bátran nézi a nagy, sodány kezeket.

— Tatona bdséi, miért nem mastroozol? — selypíti.

A vak ember szokatlan melegséget érez a szíve körül, lezdrt szemöldök alól előtör egy könnyecsepp, elfeledkezik mindenről s félkezével felemlíti magát a gyereket.

A pénzrel telt saphát a fejébe nyomja s a szabadabb oldalt karral végigsimítja a gyerek téli arcát.

Nem tudja, hogy mit kérdezen, talán nem is tudna szólni. Tétován tapogattja a kislány illatos haját, megfogja a puha kis kezét, könnyezve, mosolyogva engedti át magát a gyerek ölelésének. A kislány nézi a földalatt dülő, könnyező katonát, de egyszerre észreveszi a szalagok világszög érmeket. Egyébentől felémelet őket, hallgatja a csillogásukat.

— Tatona bdséi — mondja — adjál netem is egy meddőt!

A vak katoná eláll, habozás nélkül szedi le az egyik érmét s boldog mosollyal odaadja a kislánynak.

A gyermek édesanyja ebben a pillanatban fejezte be a kirakat tanulmányozását, keresi a lányát s meglátja a kopott, vak koldus karjában.

— Lillike! Rögön idejöttél — kiáltja s piruvna néz körül, hogy nem-e látja valami ismerős.

Lillike megijed, lekiáltkozik a lillike. A koldus gyengéden leteszi s lillike kezében az érmével szó nélkül szalad az anyjához.

— Nézd, anyám, kaptam a tatona bdséit — s mutatja a kapott érdemrendet. — Azonnal add vissza a bdséink, — sietős a anyja s szigorúan toppant hozzá a ládához.

A vak ember leveszi fejéről a saphát. Az óla, parancsoló szavak egy pillanat alatt lejárulatták; ismét a körüti koldus lett belőle.

A kislány odaszalad hozzá s szomorú engedelmességgel bedobja a világszög érmét a papírpénzek közé.

A vak katonának lebukik a feje, hull a könnye.

Egy fehér könnyecsepp éppen az éreire hull.

Vági Andor

— Vasárnapi ajándék. Nagyon érdekes olvasmány fekszik előttünk a szerkesztéségi irodasztalon. Egészen bizonyos, hogy érdekesebb mint egy Ponson de Terraille regény, érdekesebb mint a legizgatóbb olvasmány, mint a legütközőbb eszelekmény amerikai film. A száraz fogalmazásáról s a savanyú silusáról nevezetesen hivatalos lapot olvasunk, amely a legújabb állami ádrágításközt kiált. Ha egy 1914-ben elhunyt balandó ma felébredne s kezébe venné a lapot, egészen bizonyos, hogy ön- és közveszélysé elmebeteg lenne tilt. Burzasztó olvasni a hivatalos lapot. Pedig a mai drágítás csak egy nap termésé. Kizáró példánul a postai díjazás emelését. Egy le-

Ötmillió sikkasztás miatt egy hordár feljelentést tett egy áldetektiv ellen

Panaszos, mint gyanúsított

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Vasárnapra forduló éjjel óta érdekes családi ügyben nyomoz a rendőrség. A feljelentést egy hordár tette, aki azonban csakhamar panaszosból gyanúsítottá vált és ebben a minőségében még mindig a rendőrség őrizetében van. A tulajdonképpeni károsult egy ügyvéd felesége, aki ötmillió korona erejéig van érdekelve az ügyben és a háttérben egy áldetektiv alakja lappang, akinek feltárlására a rendőrség nyomozást indított.

Szombaton délután dr. Popovics Sándorné, ügyvéd neje a Káivintéron levő Krieger-féle győzeztorár előtt posztoló Bozsik János 690. számú hordárnak megbízást adott, hogy a közeli zálogházban levő két gyűrűjét váltassa ki. Az urasszony a hordárnak két zálogadót és pénzt adott át azaz, hogy a Krieger-győzeztorár előtt megvárja, amíg a gyűrűköt visszakérzik.

Popovicsné hiába várt, a hordár nem jelentkezett. Az esti órákban azonban megjelent a főkapitányságon Bozsik János és ismeretlen tettes ellen feljelentést tett család miatt, a következőket adta elő:

Amikor Popovicsnéól elvált, a Lónyay-utcaiban levő állami zálogházba ment, kiváltotta a gyűrűket és visszafelé igyekezett. Allig tett azonban pár lépést, egy ismeretlen férfi utját állta és detektívnek mondta magát, kijelentette, hogy a két gyűrűt lopott holmi. Az állítólagos detektiv felszólította a hordárt, hogy kövess a főkapitányságra.

A főkapitányság épületébe érve a detektiv a két gyűrűt, — amelyeknek ér-

téke öt millió korona, — magához véve, ellétt az egyik hivatalszoba ajtaja mögött és többet nem jelentkezett. Bozsik sokáig várt, végül is feljelentést tett az állítólagos detektiv ellen, aki a feljelentés szerint kicsalta a nagyrétkü gyűrűket.

Az ügyben Graul Viktor dr. rendőrfőkapitány vezetésével indult meg a nyomozás, amelyet Fecske Ferenc detektiv-felügyelő csoportja folytat le. A nyomozás során megállapított nyert a hordár által adott személyleírásához hasonló egyén lényeg jart fen a főkapitányságon és a hivatalszemélyzet tagjai közül többen emlékeztek rá. A hordár megmutatta azt a szobát, ahová az állítólagos detektiv bement, de itt sem tudnak arról, hogy az ismeretlen férfi, aki valamilyen ügyben csakugyan járt a jelzett hivatalszobában, gyűrűkről említést tett volna.

A hordár előadását azonban teljesen valószínűtlenné találták a rendőrség, annál is inkább, mert egyesek állítják, hogy az illető ismeretlen egyén már többször járt a főkapitányságon és valószínűleg egy ügyvéd, akit a hordár látott és őt jelölt meg az áldetektiv gyantát.

A rendőrség gyanúja az, hogy Bozsik az egész családi ügyet kitalálta, mert ő maga sikkasztotta el a gyűrűket. Érdekes, hogy Popovicsné még mindig nem tett feljelentést a nagyrétkü gyűrűk miatt.

A rendőrség Bozsik János hordárt egyelőre őrizetbe helyezte és a tényállás tisztázására a nyomozást lefolytatja.

vélre, amely mondjuk Debrecenbe viszi üzenetünket, ha sulya nem haladja meg a husz gramot, kétszázkoronás bélyeget ragaszthatunk. Egy százezerkoronás postautalványra (ki küld ma ennél kisebb pénzt?) nyolcszáz koronát szurkolhatunk le. Réms. Valamikor ezért a pénzért Pestszentlőrincen házat vásárolhattunk volna. No és aztán egészen külön fejezetet kellene szentelni a trafik-drágulásnak is, minden dohányos ember legnagyobb rémének. Hol vannak ma már azok a rózsaszínű idők, amikor a jó, finomdohányú Király cigarettáért négy kemény fillért szurkolunk le a sarki trafikosnak. Elmultak visszavonhatatlannul s mi már csak úgy emlékezhetünk rájuk, mint az aranyévszép napokra. Az a dohányos férfi, aki azt a hallatlan luxust (!) engedni meg magának, hogy naponként harminec memphist szív el, fizethet ezért az élvezetért havonként száznyolczkoronát. Ezek után igazán le kell szólni a dohány bódító narkotikumáról is, tekintve, hogy az egészen gyönge-minőségű cigarettá ára is égig szökött. A dráma-szivarka negyven korona.

— Javult Budapest közegészségügyi állapota. A budapesti főorvos kedvező képet fest Budapest közegészségügyi helyzetéről. Már a múlt hónapban is meg lehetett kís számmal fordultak elő a fővárosban fertőző megbetegedések, ezeknek a száma pedig ebben a hónapban jelentősen. 521-el csökkent. Ebből a kanyaróra 452 esik. Kitévés tízfusz, hólyagos himlő és kolera egyáltalán nem fordult elő. A heladólesi arányszám sem túlságosan nagy. Vörhenyben 3, kanyaróban 1. Csak az Állami Gyermekmenhelyen volt még most is jelentősé aratása a halálnak, egyedül hanyaróban 15 gyermek halt meg, 48,24%-a a betegnek.

— Elmebeteg a Retek ucali gyilkos kecsis. Megirták a lapok, hogy pénteken reggel a Városmajor nevelő rendőrszobából Teórétkő Béla 21 éves kecsis ellopott egy revolvert és azzal a Retek uca 83. számú t-b-on lelépte haragosát Konta János sofőrt. Teórétkő pénteken este elfogták és bevitték a főkapitányságra. A rendőrség megvizsgálta a gyilkos kecsist és megállapította, hogy elmebeteg. Az orvosi vélemény

alápján Teórétkőt vasárnap kiszállították a lipótmeczi elmeegógyintézetbe.

— Kiss Margit nem lett öngyilkos. A reggeli lapok megírták, hogy Kiss Margit szinipövendék, Degenfeld gróf sógornője Veres Pálné uca 1. szalati lakásán morfundummal és veronállal megmérgezte magát. Kiss Margitot, aki a Payor-szanatóriumban fekszik felkereste a Hétfői Napló munkatársa a II. emelet 26. számú betegszobában. Kiss Margit és hozzátartozói a következőket mondták nekünk: — Szó sincs öngyilkosságról, töltött paprikát kaptam gyomormegézés, szinésére nem szűyosat. Az egész félreértés úgy történt, hogy a rendőr meglátta a kapuban az általunk kihívott mentőket és feljött a lakásba. A mentőorvos viszont a rendőrt látta meg. Erre mind a ketten öngyilkosságra gondoltak és ezt is jelentették.

— Főherceg vendég a Kert-moziban. Augusztus királyi hercegszónya ma este kísérettel megjelent a Kert-moziban, ahol az igazgatóság tagjai üdönepiesen fogadták a magas vendéget. Ma este került színpadra a nagygyőző műsor, amelynek keretében „Az aranymadár” című hat felvonásos dráma, a „Tököléses férfi” című ötfelvonásos vígjáték, a „Pir-Fox nyaral” kacagató burleszk és az Angol Híradó parerek le a vásznon. Augusztus főhercegnő a látottak felett teljes megelégedést fejezte ki.

— Könyvt kabarét nyit a köruton. Könyvt, a Fővárosi Cirkusz bérlője, értesüléstünk szerint kivette a Gambrius helyiségét és ott Magyar faluszertő mulatóhelyet nyit, ahol nívós kabaréelőadások keretében fogják mulatolni a közönséget. Könyvt, eddig a Fővárosi Cirkusz mintaszertőben vezette, a jövő évi béreltet már nem is adott be pályázatot. A fővárosi ügyfélszolgálat minden pénzügyi deficiitjét a cirkuszon szeretné behozni s lehetetlen feltételeket szabott meg a bérelt elnyerésére. Eddig még nem is adtak be pályázatot s ha a főváros nem enyhíti s feltételeket, úgy valószínűleg nem is akad pályázó s jövőre nem nyílnak meg a cirkusz kapui.

— A Lengyelvő májól kezdve a Park-moziban. Előadások kezdete 8 és 10 óra köz.

Bardóm, a közfisztagi alkalmazott, a parlamenti tudósítást olvasva éppen, amikor rdbukantam az uccasarkon. — Mát ez nem egészen értem, uram — mondta. — Mát van ez a nagy ribillió emijatt a részvé-

nyek miatt? A Friedrich ur megadta a kormányt, mer a belügyminiszter ur részvényeket kapott. Erre felült a miniszterelnök ur és kijelentette, hogy a belügyminiszter ur nem kapja, hanem vette a részvényeket, mi jött a többség részét véna két. Es-lert-ja azt a eddat, hogy nagyon tekerült az a Friedrich ur az világszög, hogy itt valami erkölcsi szempontul van szó, ha az ember tuggya, hogy telmegy az druk. Erre, óvatosan az uszóba, a fajndó csoportozat igen nagyon tapsot. Hát először is nem értem, miért nem szabad venni valamit, ha az ember tuggya, hogy főmenny az dra. Híszan uram, akko mind erkölcsi szempontok vagyunk mind is, mer ha tuggjuk, hogy főmenny a trafik dra, hát egyenest sorba állunk a tésszó előtt, a kegyelmes ur is, meg főmenny is, meg mindenit. Bolond az, aki nem vesz valamit, ha tuggya, hogy drágább lesz. A másik dolog, amit nem értek, hogy mért feleselt a Friedrich urnak Eckhardt ur. Mikó drája ugyanest mont a Pábián ur, hát akko nagyon ki volt kelve magából, oszt azozo, lá, hogy ilyen rendes díszlet 6 mindíg meg fog csinálni, add a Pábiánoknak nincs beleszóadásuk. Hát semmihézo értem. No, istennek ajdalm.

— Zárlatot rendeltek el egy gyár helyiségre. A X. körületben, Halom uca 7. szám alatt levő Grosz J. és Társa kbányai szappangyár részvénytársaságának airta általalkantti üzemét és a Magyar Ártá Bank vállalta ezt magára. A telket és az épületeket át is írták már a még meg sem alakult részvönnytárság nevére. Közben, mert az ügy sokáig húzódtott, Grosz vissza akarta venni a bankkal történt megállapodást és ügyvéde, Hernd Henrik dr. után arra kérte a bíróságot, rendelje el a gyár helyiségre a zárlatot. A budapesti törvényszék ezt el is rendelte és a végzés közzétette a Hivatalos lapban. A bank persze fellobozott jelentet be és így az ügy iratai a táblához kerültek, amely a napokban fog dönteni.

— Szőke Szakáll afférje és az artisták. Megemlékeztünk Szőke Szakáll afférjéről Grüner Ottóval, a Trocadero tulajdonosával, amelynek felaményeképpen az Artista Egyesület kimondotta, hogy decemberben három napig egy artista sem lép fel a Trocadero-ban. A napokban az Artista Egyesület választmányja Novák Mihály elnökletével ülést tartott, amelyen hatályon kívül helyezték ezt a bojkott határozatot. Egyáltal kimondták azonban, hogy szeptember valamelyik napján az összes helyiségekben, ahol artisták lépnek fel, öt perces tüntetősztrájkot tartanak, ezzel akarván megvéni az artista tekintélyt.

— Átalakítják a Cerele-t. Mindenki ismeri a Cerele des Etrangers-t, amely a Körút és Király-utca sarkán egészen világvárosi stílusban szórakoztatta a mulatónivágró közönséget. A mulatóhely agilis igazgatója, Kádár Miklós most egészen újszerű átalakításokat végeztet helyiségeiben. A Király-utcai részen legmodernebb stílusban bart rendez be, ahol Friedrich János fog zongorizni, lesz nagyrészű táncokompa is, ezval minden, ami szem-szájára. A körüti rész pedig kereskedelmi vállalatot alapít a leleményes mulatóterektor.

— Öngyilkossági kísérlet a főkapitányságon. Kémárky József munkás szombaton éjszaka kihágás miatt előállították a főkapitányságra. Mialatt a központi ügyeletlen kihagatták, Kémárky lehajolt, felkapta a padlón heverő éles kis bsdogdarábot és balkarján fel akarta vágni vele az ereit. Egy rendőr azonban idejekorán észrevette a szándékot, megkapta Kémárky karját úgy hogy csak jelentéktelen karcoslatot adott a karján csinálni.

Poloskaírtást

Ánakarítás, tesztés, szőnyegpöndözés legelőnyében vállal Takács vakum, Hozó Uca 13. Tel. 84-94

A HÉT KÖZGAZDASÁGA

Az eladók teljesen eltűntek a részvénytőzsdéről

Ismét a nehézpapírok, főleg a Hitelbank értékel kerültek előtérbe

A részvénypiacra a múlt hét elején bekövetkezett ollanyúlás ugyilátzik, csak átmeneti volt. A hetekkel ezelőtt megkezdődött átértékelési folyamatot felfatározhatni nem lehet, legfeljebb csak időlegesen megszakítani. Az átmeneti ollanyúlás tehát, amit egy-két napig láttunk, tisztán tőzsdetechnikai okokra vezethető vissza. A bankok ugyanis a múlt hét elején kikapcsolódtak a tőzsdéi forgalomból, ugyiszintén a nagy egyezményes cégek is, amelyek a Girón kívül nem mertek kőtni.

Céltűrtökön hirtelen megváltozott a helyzet, mert a közönség nem ugyan a pénzintézeteket, hanem a tőzsdéi magánököket nagyszámú tőzsdéi megbízással kereste fel, amivel szemben az eladók teljesen eltűntek a piacról. A közönség főleg az arbitrázs-értékeket kereste bécsi ártózszerre, miután az ottani piacon a korona újabb bécsi lejegyzése következtében a magyar arbitrázs-értékek esztén anímáltak voltak és az osztrák arbitrázs-tevékenység nálunk is feltette újból a bécsi piaci kedveno játékpapírjait: a Magyar Hitel, a Sálgot, a Rimad és az Államvasutat. A bécsi spekuláció főleg és elsősorban a Rimad faraditá arra a hírre, hogy a Rimamurányi néhány nappal ezelőtt eladta a tőzsdén az elv 10.000 darab brünni Kohó-részvényt, ami által nagyobb összegű oszterkorona követelezhé jutott.

A helyi spekuláció az arbitrázs-értékeken felül a céltűrtői rendkívül szilárd tőzsdénapon főleg a néhész értékeket kereste, amelyek közül különösen a Georgia és a Meszhogyesi Cukor nagyarányú előtérbe volt eszembetűnt. A Georgia híré szerint újabb nagyarányú tranzakció készül, a Meszhogyesi Onkornál szintén tranzakcióról beszélnek. Nagyarány kereslet közepette a Georgia szintén az 1 millió koronás árfolyamu papírok sorába lépett és az Úrkányi is a

milliósi árszintű értékek sorát gazdagította. Egyáltalában feltűnő jelenséggé kell azt regisztrálnunk, hogy a Hitelbank papírjai, amelyek az elmúlt nagy hosszban a közönség kidrágolag kedvencei voltak, ismét előtérbe létszának kerültek. A Hitelbank valamennyi értéke ugyanis megmozdult a céltűrtői tőzsdénapon és ugyiszintén valamennyi Hitelbank-érték, így a Karton, Mán, MFTR, Pevgyer és a két Ganz útra a tipp-papírok sorába kerültek. Deacr a korona stabilnak létszó árfolyamának, ugyilátzik

a most megkezdődő tőzsdézésen is erős tőzsdénaponkra lehet számítani.

legelőbb is a szombati és vasárnapi ezilárd magánforgalomból ezt a következtetést vonja le a spekuláció.

A kis- és középpapírok árfolyamalakulása ugyilátzik egyelőre megállt és a közönség ismét egész figyelmevel a nehész papírok, elsősorban pedig az internacionális értékű válókra fordult. A bankok, amelyek eddig teljes tartózkodást mutattak a piacsal szemben, ugyilátzik most már szintén

könnyetlenek lesznek eddigi tartózkodó magtársasukból kilépni.

minnek előjelelt láttuk a céltűrtői zárlat felé is, amikor néhány nagybank bekapcsolódott az értékelési forgalomba. A piac egyrészes menetét talán csak az savorja, hogy a piacon három kaszára kőtnék, prompt kaszára, augusztus 22-iki és girókaszára és az augusztus 27-iki pótvos nagy girókaszára.

A pénzpiacon lényegében nincsen semmi változás. A pénz ugyilátzik bőségesen áll a piac rendelkezésre, mert a szombati napon is nagy öcék téiben 8-7% kődött kiaditák a prompt pénz.

Az Angol-Magyar Bank-részvények árelugrása. Az új erőre kapott hosszirányzat az Angol-Magyar Bank részvényeit is kimoszította stagnáló helyzetükből. A spekuláció különösen az Egisz és Lipták részvényeket kereste, melyek elmaradottsága kézen fekvő. A vasárnapi magánforgalomban ezekre a papírokra csak pénzkinálat volt, árú nem jelentkezett. A kétfői tőzsdén, mindkét papír nagy árelugrására számítanak a jólértesültek.

Hírek az Ostermélről újabb tranzakciójáról. Az Ostermélről, amely a legutóbbi lanyulása közepette szilárdan tartotta kurzusát, különböző tranzakciók híreik vannak a tőzsdén elterjedve. A többi közt egy szeptemberben elhatározandó tőkeemeléslről beszélnek, amelynek 2:1 arányban egyenként 50.000 koronás árfolyamon kerülendék kibocsátásra az új részvények. Beszlik azonkívül, hogy a tőkeemelés után a részvény névértékét 5000 korónára teszik fel. Beavatott helyen érdeklődésünkre időelőli kombinációknak minősítették a híreszteléseket.

A Mérélygar előnyös tranzakciója. Az elmúlt héten erősen keresték a Mérélygar részvényeit azok akik már tudtak arról a tranzakcióról, mely most kedden lesz aktuális. Mint értesülünk, az Ottó Wolff-konzern és a Mérélygar igazgatósága között folytatott tárgyalások eredményesen befejeződtek, melynek folyamánaképpen a Mérélygar és Gépygar 30 millió alaptőkéjét 100 millióra emeli fel. Minden régi részvényre egy újat adnak 2000 korondért. A fennmaradó részvényt a Ottó

Wolff-konzern kapja jóval magasabb árfolyamon. A Mérélygar részvényeit ez előnyös tranzakció híre a vasárnapi magánforgalomban erősen keresték s 60.000 koronás pénzkinálat ellenére sem mutatkozott árú.

Az Atlantica-tröst tranzakciója. E hó 22-iki közgyűlésén az Atlantica-tröst egy nagyszabású tranzakciót határoz el. A jelenlegi 100 milliósi alaptőkét először 130 millióra, aztán a részvények névértékének a tartalékalapból 1000 K-ra való kiegészítése után 630 millióra emeli fel. A tranzakció összefüggésben áll a Fiumana részvénytársasággal, amely magyar-olasz társaság az Atlantica az olasz kormányval való megállapodás következtében létesít.

Változások a Hitelbank leányvállalatánál. A Hermes, amely eddig a Hitelbank leányvállalata volt, hírszerint liquidálni fogja bankügyleit és a Hitelbank vasipari érdekeltségének központja lesz. Az Első Magyar Iparbank, amely tudvalegőleg nem régen mondta ki a fuziót az Iparbankkal, már liquidál is. Az intézet főkéjái a Hitelbank főkéjaira változnak át.

A Pallas tökémelese. Erős lendülettel tör előre a Pallas részvénye. Ebben a tényleg részben a tőzsdének az a felismerése játszik közre, hogy a részvény aláértékelt, részben pedig a legközelebbi napokban elhatározandó tökémeles veti előre árnyékát. Úgy hallunk, hogy a létesítendő tranzakció nem minden részlete van még kiforvra. Valószínűnek látszik, hogy a tökémeles tekintettel a tervbe veti tőzsbővítésre és új üzletágak felvételére, jelentős mérvű lesz és hogy az új részvények 1:1 arányban igen előnyös árfolyamon kerülnek kibocsátásra.

Bánfalvai „község”. A napokban egy közlemény jelent meg a lapokban, amely azt publikálta, hogy a Bánfalvai Községben Részvénytársaság 100 millió korónára emelte föl az alaptőkét. Eddig hagyján, senkinek semmi köze hozzá, hogy ez a „községben” felvizezte a részvénytőkét, csak az ne legyen a következménye ennek a tranzakciónak, hogy a részvények most már a közönség nyakába fogják szólni. Amde, információknk szerint, a Bánfalvai részvények legközelebb már a magánforgalomban fognak szerepelni. Így állván a dolog sorja, érdemes lesz rávilágítani erre a szénbányavállalkozásra. Először is meg kell állapítanunk, hogy a bánfalvai szén a gyege borsodmegyei szén között is a legelőbb megfajthos tartozik. Amolyan nyári szén, amelynek alig 2000 a kalóriája. A bányászás primitív módon, tárnán keresztűl történik, sőt a legugyobb részét felszelen kotorkák össze, az ugynevezett „Tagban” szisztéma szerint, mint hogy a szénréteg közvetlen a humus alatt 1-2 méternyire fekszik. Iparvasutja nincs. Meg kell említenünk, hogy a bánfalvai szénterületre a Magyar Általános Községbenyának huszonöt évvel ezelőtt már turszál és szénkiaknázási szerződése volt és bár a MÁK a próbafurásokat annakidején megengedte, azt a tapasztalattól szereszte, hogy a terület bányászásra alkalmatlan, minélőgva a szerződést felbontotta. Mielőtt tehát e bányavállalat részvényeit bevezetik a magánforgalomba, a közönségnek jó lesz az elmondottakat figyelembe venni.

x A Rimamurányi-Salgótarjánai Vasút Rt. a tőzsdén az elv 10.000 darab brünni Bánya- és Kohótarjánai-részvényét, felhasználva azok kedvező árfolyamát, értékesítette. Az ellenérték csak koronakötelezettségek törlesztésére fordítottat.

x Az Első Magyar Papírpar Rt. a Mährische Agrar- und Industrie-Bankkal cseh-szlovák tartozásaink rendezése ügyében részvény kibocsátást létesít, amely szerint a bank követelesei fejében az Első Magyar Papírpar Rt. utjonnan kibocsátandó részvényeinek egy részét kapja és a vállalat nemzetközileg került gőméri telephelyén a lenitlenkö részcséséhez jut. A társaság ennek megfelelően augusztus 14-ére egybehelyi közgyűlésen alaptőkét 15 millióról 30 millió korónára emeli fel 50.000 darab új részvény kibocsátása után. A kibocsátandó részvényekből 50.000 darabot a Mährische Agrarbanknak engednek át, míg a fennmaradó 30.000 darab részvényt több évi zárolással a „Jelenlegi” tőzsdéi csoport részéi át. Ezen meggyezése jött létre azért is, hogy a nagyszabású papírpar gőpének egy részével Magyarországon új gnyárt létesítsék, amely terv a „Jelenlegi” tőzsdéi csoport további alaptőkeemelését tervzi a társaság.

x A Mobilbank Rt. f. hó 11-én tartott rendkívüli közgyűlése az intézet alaptőkét 400 millió korondról 800 millió korónára emelte fel.

A Liget-Szanatórium Rt. aug. 10-én tartott közgyűlésén elhatározta az alaptőke felemelést 40.000.000 korondra. Az igazgatóság a közgyűlési felhatalmazás alapján minden egyes régi részvényre elővételi jogot biztosít 7000 korona kibocsátási áron egy új Liget-Szanatórium-részvényre. Az elővételi jog gyakorlásával kapcsolatosan minden régi részvényre ingyen egy Svábhegyi-Szanatórium részvényt is ad. Az elővételi jog a Liget-Szanatórium pénztáránál, hétköznapokon délután 4-7 óráig gyakorolható bezárlag augusztus 22-ig.

Az Aktiengesellschaft für Eisenbahnbau (AFEB) Wien Bankhaus Károly dr. báró volt miniszter előklete alatt megartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy jelenlegi 500 millió osztrák korona névértékű alaptőkét 750 millió osztrák korónára emeli fel. Az alaptőkeemelés elsősorban a vállalat ipari programjának megvalósítása indokolja, másrészt a vállalat üzleti forgalmának jelentékeny emelkedése is nagyobb töké bevonását teszi szükségessé, az 1925 előtti felében elért forszalom — a jövőveteli tervén a keleti államokban keresztültűt különböző tranzakciókat figyelembe kvtül hagyva — már ösmagában meghaladta a múlt üzleti év teljes forgalmát. Kapcsolásban az üzleti tevékenység ilyenén megnövekedésével, a vállalat a nyugati országok gőpöntjainél is eredményes viszonylatba lépett. A rajnavidéki Wolff-konzern részvényhírtokát a wieni Allgemeine Depositenbank vezetésé aláit alakult bankkorporum már ez év kezdetén megszervezte, nevezett cég képviselői a vállalat igazgatóegységéből kívának. Az Afeb Amsterdamban hollandiai érdekeltségű együtt „N. V. Ferrovja Handel Maatschappij” gő alatt 500.000 hollandiai forint alaptőkével részvénytársalattal alapított. A hollandiai érdekesoport a fentebb jelzett alaptőkefelvételében már megfelelő részt vállalt. Az Afeb újabbban Athben és Konstantinápolyban önálló testvérvállalatokat létesített.

BOROS- HORDÓ

vevőim szves figyelmeztetés felhívjuk a közölgést, visszere és felkérjük, hogy rendeléseiket már most feladni szveskedjenek. Rendelésre a beérkezés sorrendjében esztődőlhetnek. Raktáron előrendő új és használt hordók minden nagyágban

Böhm Kálmán Horodgyár Rt.

Budapest, VI. kerület, Szabolcs uca 19
Tel. 149-12. Sürgősen: Horodgyár Rt., Budapest
Írásbeli ajánlatokat nem adunk!

Ne dobja el zománcdényeit!

használt, kopott, lyukas és fenekek nélküli, mert 2-3 évesen eldobhatjuk. Szükségükre van. Az új zománcdények eddigéit eladnak nézve meg: FRANKL, vasútiút, VI. Rózsina u. 27 (Szöny-u. sorok).

Óriási árakat fizetek

mindenféle férfi- és tiszt ruhákért, fehérruhákért, szőnyegmunkákért, szőnyegért. Bismarck utca 18. (Népszínház u. a.) Tel. József 22-43

TROCADERO

Fényes megnyitó műsor
Ferencai Károly,
Sárosi Bandi, Knochné,
Barna Jári, Kende Mária,
The 4 comedi boys stb. stb.
Kezdeté 9 órakor
Záróra 5 órakor

